

ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԹԵՐԹ

Խ. ՏԱՐԻ 1926

Տարեկան 1 ստեղծիչ:

ቁጥር 9-10

ՍԵՊԱՅԵՄԲԵՐ-ՀՈԿԱՏԵՄԲԵՐ

Ե Ւ Թ Ա Ղ Ի Մ Ա Տ Ե Վ Ա Գ Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ք
(Տարումնակ)

(Շաբաթականթիւն):

գիտական սեր կորության ամազոն թշողություն

Զբակում եւ զպէսպէս յանցուածոց կորնթացւոցն ուսի լուսը և լուսը Ա. ա. Յետ սկզբանն վասն չլինելոյ յերկուս միտս ընդ միմեանս ի փառասիրութենէ մարդկեղին խմաստութեան։ թ. Յորում վասն աստուածեղին իմաստութեան։ զ. Վասն չպարտելոյ զվարդապետս։ ե. Վասն չպարտանալոյ։ Վասն սպասաւորաց։ դ. Վասն չդատելոյ զվարդապետս։ Բ. Վասն պոռնկաց եւ պոռնկութեան եւ այնոցիկ որ նոցունց հաղորդիցին։ թ. Ա. Վասն չկարաւտելոյ արդարոց արտաքին դատաւորաց եւ այն գլ եւ առաջի եւս անհաւատից։ թ. Յորում եւ վասն չպոռնկելոյ։

Դ. ա. Վասն ամուսնութեան եւ այրիութեան եւ չամուսնանալը: բ. Յորում վասն չմեկնելը արանց ի կանանց, թէպէտ եւ յանհաւատից իցեն իւրաքանչիւր կողմանքն: գ. Վասն սրբութեան եւ երկրորդ ամուսնութեան:

Ե. ա. Վասն խարութեան կերակրոց եւ մեկնելը ի գիշն պաշտամանէ: բ. Յորում

⁵ վասն ըստ ամենեցուն զիջանելը: գ. Վասն իւրոյ խակ բազմապատիկ պէսպէսն զիջանելը: դ. Վասն չլինելը հաղորդ գիւաց: ե. Վասն անխտիր ի վաճառս եւ ի կոչունս լինելը:

Զ. Վասն կերպարանաց արանց եւ կանանց յաղալթս եւ ի մարդարէութիւնս:

Է. Վասն աւրէնս¹ ըստ Աստուծց պատշաճիցն առնլոյ եւ մի յագուրդ:

Ը. ա. Վասն պէսպէս շնորհաց եւ նոցունց մատակարարութեան: բ. Յորում վասն սիրոյ՝ իբրեւ վասն մեծի շնորհաց: գ. Վասն մարդարէութեան, որպէս զի մեծ է քան զիեզուս:

Թ. ա. Վասն յարութեան համաւրէն մարմնոց: բ. Յորում վասն Քրիստոսիւ ուղղութեան եւ յարդարման: գ. Նմանութիւն յարուցելոցն պո ի սերմանյն բուսոյ: դ. Վասն ի փառս եւ ի զաւրութիւն փոփոխելը: — Տունք իզ:

1 Այսպէս ԱԲԼԹ. ունին Դի տակ ա, զոր չունին ԳԳ, Բագր, եւ Հ. թիւերը կը տեղափոխեն: Բ. յարութեան: Վասն... չամուսնանալը = περὶ... ὀγαμίας ԱԲԳԴԼԹ ունին թ, Բագր. ա, նոյնպէս Հ. օ՛: Ը յորում եւ վասն || 2 Դթ չմեկնելու թ. առանց եւ կանանց: Դ. յանհաւատ իցեն: Բ. կողմանք: Իւրաքանչիւր կողմանքն = οἵ ἔτεροι || 3 Այսպէս գ ԱԲԳԴԹԼ, Խ. Բագր. բ, նոյնպէս Հ. թ՛: Ա սրբութեանն... ամուսնութեանն: Երկրորդ ամուսնութեանն = διγαμίας || 4 Եկ տակ ԱԲԼԹ. ունին ա, որ չեք ԲԳԴ, Բագր. եւ Հ. կը տեղափոխեն թիւերը: Դ. մեկնելու: ԱԴԼ ի գից, Ե ի գիւաց, յոյն ծաւու տակու սεβածմատօս տես էջ 89. Այսպէս բոլորը թ, Բագր. ա, նոյնպէ, Հ. օ՛ || 5 22 չունին կտան, զոր սակայն ներմուծելու է բնագրին մէջ յշնի համաձայն: ԱԲԳԴՆԴ: ԱԴԼԹ ամենեցունց: Այսպէս 22 դ, Բագր. բ, Հ. թ՛. Բ. պէսն պէսն, ԱԴԹ պէսպէս: Բազմապատիկ պէսպէս = πολυπλόχου. Ըթ զիջանելու: Այսպէս 22 դ, Բագր. թ, Հ. թ' || 6 Ըթ չլինելու: 22 այսպէս ե, Բագր. թ, Հ. ծ'. Ի վաճառս = էն ձնուու. Ըթ լինելու || 9 Ըթ տակ այսպէս ա ԱԲ, ԳԳ չունին ա, Ը այս գլխոյն ստորաբաժանումի թիւերը մոռցած է գրել. թ, Բագր. եւ Հ. կը տեղափոխեն թիւերը: ԱԴ նոցին, Ը նոցուն, Թ. մկրտութեան փինկ մատակարարութեան: Այսպէս ը ԱԲԳԴ, իսկ թ. ա, Բագր. ա, Հ. օ՛ || 10 ԱԲԳԴ այսպէս գ, Թ. թ, Բագր. բ, Հ. թ՛. ԲԳ չեք որպէս || 12 Թի տակ ունին ա ԱԲԳԼ, Գ չունի, Թ, Բագր. եւ Հ. կը տեղափոխեն: ԱԳԹ մարմնոյ, Գ մարմնու Վասն յարութեան համաւրէն մարմնոց = περὶ ձնատάսեաս սաբատաւ չածոււչից, ուրեմն վասն համաւրէն յարութեան մարմնոց: Այսպէս ը ԱԲԳԳԼ, իսկ թ. ա, Բագր. ա, Հ. օ՛ || 12–13 Ա Քրիստոսի ուղղութեանն եւ յարդարմանն, յշնը πεրὶ Եղի ևն Խրիստի ծօրթածեաս չաւ ձուխտատատածեաս || 13 Այսպէս գ բոլորը, բացի Թէ, որ ունի թ, նոյնպէս Բագր. բ եւ Հ. թ՛. Բ սերմանյն: Առ... բուսոյ = πρὸς τὰ ձնափսόμενα σπέρματα. Դ. ասի սերմանց բուսոյ: Այսպէս դ բոլորը, բացի Թէ, որ ունի գ, ինչպէս Բագր. թ եւ Հ. թ' || 14 Ա չարութիւն փինկ զաւրութիւն: ԳԼ զաւրութիւն, Ըթ փոխելու: Գ. փոփոխելը: ԱԲԳԹ ունին տունք իզ, յոյնը չունի:

¹ ԱԱՌԱԲՆՈՒԻԹԻԻՆ ԵԽ ՆՄԱՆՈՒԹԻԻՆ՝ Յոյնն ունի πεրὶ չօւնաւուած թօօպրեուն, օվ պլդժմօնիչից, զոր ազգայնօրէն երանգել սիրած է այստեղ բացառաբար եւ թաղի հայ թարգմանիչը՝ ս-րէն+ձայնը հայեցի առամբ “Ս. Հաղորդութիւնն նշանակելով: Հետաքրքրական այս տուումը, որ ցայժմ փառտեան սեփականութիւնն միայն կը կարծուէր, հմմտէ Գաթ թթ ճեւ ան, Սրբազն պատարագամատոյցը Հայոց, էջ 96, ծանօթ. Զ, ներկայ համեմատութեամբ կը դառնայ եւ եւթաղեան, ու գաղափարի եղական այս յարակցութիւնը անդամ մըն ալ կը շեշտէ եւ թաղի թարգմանութեան լեզուին թիւ զանդայ հայեցին հետ ցոյց տուած զարմանալի կապակցութիւնը. Բիւզանդ կը գրէ՝ “Մըջիւնիկն զմահուն դեղն տալով ընդ ս-րէն+սպանանէր զնորմին”, էջ 61, կամ “Մըջիւնիկն մահուան գեղավան զնա ընդ ս-րէն+”

Ք Հ Ո Ւ Խ Ա Բ Կ Ո Ր Մ Թ Ա Ց Ի Ս Ե Ր Կ Ր Ո Ր Դ Թ Ղ Թ Ո Յ Ն

Ամենայն բանքը թղթոյս վասն իւր են եւ վասն կորնթացւոցն եւ վասն սուտ առաջ լուսականութեանն, մատչել յառաջ ասել վասն Աստուծոյ շնորհացն եւ քելցն։ Եւ յացնց պատճառանաց մատչել յառաջ ասել վասն Աստուծոյ շնորհացն եւ վարուք առաքինութեան ըստ բարոգ մոաց եւ պատերազմողաց եւ անընչափ լիւ նելց եւ վասն առատամիտ առաքինութեան եւ վասն սուտ առաքելոցն ամբահաւածութեանն եւ չարութեան։

Ա. Գոհար Մանուկյանը պատճենաբանութեանն, յոր յորդորէ սպասատան լինել։

Բ. վասն սիրոյն որ առ նոսա եւ խայելոյն ի ալ յ օ ցուցանելով աւգուտ գործէր որպէս այնմ որում վասն պոռնկութեանն սաստեաց եւ

ապա շնորհել հրամայեաց։
Քանի իւրոյ սատուածեղէն շահիցն ի կարեւոր պէտո, վասն որոյ եւ ընծայեցու-
գ։ Վասն իւրոյ սատուածեղէն շահիցն ի կարեւոր պէտո, վասն որոյ եւ ընծայեցու-

Դեռևս մասն աւրից ասսում է և այս աւրինացն:

Դանել ասէ: Դանել աստ հոգւոյն պաշտաման եւ աստուածեղին փառացն որ ըստ ազգայի կարգաւոր կենաց, զի սրբովքն ձանաչեցի:

Ապան աստուածեղին փառաց եւ կարգավոր կամ պահանջական է նաև մերկանալոյ եւ միւսանգամ զգե

Զ. Վասն ասառեաւ և նորին սմբկառալց
Զ. Վասն մարմնոյ տկարութեան եւ նորին սմբկառալց

Հայութեալ առաջնահարաբեկ աշխատիւ այնոցիկ որ վասն նոցին նէր զնա:

թ. ա. Յաւժարեցութիւն տուրս սկսվել է ԱԲ (Թիֆլիս) Դ. Կողմանթագիոց բաժնութեան մաս

πρόσεισιν || 4 ΡΤΒ τωρήην, θελέται προσεισιν
μήνηγ = κατά τὸ εἰδυνείδητον, καὶ τὸ ἐναγώνιον, καὶ τὸ ἀφιλοχρήματον || 5 ΒΕΛ απωρρίσεις
Πηλωπούσιούτεκνη = περὶ τῆς μεταδοτικῆς ἀρετῆς. ΒΕΘ αμηματική = ἡ πεποιθέναι φησί || 8 Β ΣΚΡ ορ:

Ժեանն: Վասն առատամիտ առարինությունն է թեանն: Ես ամ գովութիւնն: Յո՞ր լինել = ի բեռնադաշտությանը (?:) ԲԳ ինսյելց, թի ինսաւելցյն // 8-9 Դ տրտմեցուցանելով //

9 Τοις επιτρέπεται την παραγωγή της συνίστασθαι || 13 Εθνος ψηλωσταμάνην :

նալո, մերկանաս աստուածսիրութեանն: Թ եղայրիրութեանն || 19 Այսպէս իր ԱԴ: առնէ: Սիրոյ որ ուրար առնէր զնա = ձշադիչ էն փրաւօն օսդէ անքն || 19 Այսպէս իր ԱԴ: առնէ: Սիրոյ որ ուրար առնէր զնա = ձշադիչ էն փրաւօն օսդէ անքն || 19 Այսպէս իր ԱԴ:

տակ և ԱՐԴՅԸ, ԳՀԱՆԵՐ, Յ.

սպանաները, էջ 119. «Ե՞դ հայոց ա-բնաց խառնեին զգեղին սատակման, էջ 127. «իջուցեալ զսրբութիւն
ա-բնացն ի բեմբէն... եւ ետ ում տալ էր լու-րէնոն... ապա կամեցաւ տալ նմա երեցն ի սրբութենէն
անտի ա-բնացն, իսկ եղբայրն չհաւանեալ շառնոյր յանձն... եւ յետ եւթն ամին ապա զանձն արժանի
ապաշվարութեան համարէր, ելանել առնուլ ընդ ա-բնաց հաւատարելն, էջ 231: Փաւատեան բացա-
տիպ «առնուլը կը հաստատէ թէ եւթաղեան սկզբնական ընթերցուած է առնոյ (այսպէս ԲՎԸ եւ Բաւ-
գրատունի, էջ 1125), որ ա-բնաց բառին թիւրիմաց բմբանումով Ա եւ Գի մէջ փոխուած է առնելը»)

իրաց դայցեն առնելոյ: թ. Յորում վասն Տիտոսի առաքելութեան եւ այլոց եղբարց առ նոսա:

Ժ. Ա. Պատմութիւն իւրոց աշխատութեանց եւ յաւժարութեան եւ շնորհացն, որ եղեն առ նա վասն չանկանելոյ կորնթացւոցն ի հրապոյրս խարեբայիցն: թ. Յորում իւր հակառակ համեմատութիւն ընդ նոսա: գ. Յանդիմանութիւն այնպիսեացն: դ. Վասն իւրոց ձեռացն աշխատութեան, որ Աստուծոյն պատուական է եւ նմա աւզութեամբ կերակրիչ: ե. Պատրաստութիւն իւրոց հանդերձեալ գալստեանն առ նոսա: — Տունք լա:

Դ Հ Ո Ւ Խ Ք Ա Թ Դ Ա Ս Ց Ա Ց Ի Ս Մ Ղ Թ Ո Ց Ն

Ա. Յետ սկզբանն պատմութիւն իւրոց ի հրէութենէն փոխելոյ ըստ յայտնութեանն: Բ. Վասն առաքելոյն վկայ ի հաւատոց անտի կենացն լինելոյ:

Գ. Վասն կեփայի դիմադրձ լինելոյ եթէ ի հաւատոցն եւ ոչ յաւրինացն է ֆրկութիւն:

Դ. Թէ ի հաւատոցն է սրբութիւն եւ ոչ յաւրինաց անտի:

Ե. Թէ եւ Աբրահամ ի հաւատոց արդարացաւ առ մերոյ աւրինակէ:

Զ. Թէ աւրէնքն ոչ արդարացուցանեն, այլ յանդիմանեն եւ անէծս ի վերայ դնեն, զոր Քրիստոն լուծանէ:

Է. Թէ ոչ յաւրինաց անտի, այլ յաւետեացն են բարութիւնքն եւ աւրէնքն յառաջացյն կազմիչք են յանդիմանութեամբն:

Ը. Թէ ընդ արարածովք էին, որք ընդ աւրինաւքն էին:

Իութիւն: Յաւժարեցութիւն = προτροπή. Թ. տուր: Ըթ. տակո || 1 ԱԴ առնելոյ: Ըթ. առնելո: Այսպէս ի ունին ԱԲԳԴԸ, ԵԹ. Ա, ՆՊՅԱԿՍ Բ-Ա-Ր-Ը Եւ Զ. Ա'. Այսոց եղբարց, յոյնը միայն տան Ալլառ || 3 Այսպէս ա Ֆ-Ի Մ-Կ ԱԲԸ, Գ-Դ Չ ՈՒՆԻՆ, ԵԹ. Բ-Ա-Ր-Ը Եւ Զ. կը տեղափոխեն: Պատմութիւն = ծոցից: ԱԸԹ իւրոց աշխատութեանցն, թ իւրոց աշխատութեանց, Գ. Վասն իւրոց աշխատութեանց, Թ իւրո || 4 Գ. ՆԱՅ: 22 ունին եւ վասն չանկանելոյ, զոր կը ջնջեմ, հմմտէ շնրտութեանց, Թ իւրո: 5 ԱԲԳԴԸ, ԵԹ. Բ-Ա-Ր-Ը, Ի-Ա-Ջ-Ը Եւ Զ. Ա' || 5 ԱԹ համեմատութեան: Գ. ՆՈՍԱՅ: Հակառակ համեմատութիւն = ձնտէչէտասիչ. Այսպէս գ ԱԲԳԴԸ, ԵԹ. Բ, Բ-Ա-Ր-Ը, Ի, ՆՊՅԱԿՍ Զ. Բ'. Յանդիմանութիւն = ՇԼԵՂՅՈՅԾ. Այսպէս դ ԱԲԳԴԸ, ԵԹ. Գ, Բ-Ա-Ր-Ը, Ի, Իսկ Զ. Ասորաբաժանում տեղ ունի գլխաւոր բաժանում Ճ, տես ՎԵՐԸ, Էջ 42 || 6 Ձեռացն աշխատութիւն = ՇՊԻԿՈՆ. Եւ նմա աւտզութեամբ կերակրիչ = Ուշելիւած անտօրոգու || 7 Այսպէս է ԱԲԳԴԸ, ԵԹ. Դ, Բ-Ա-Ր-Ը, Ի, Իսկ Զ. Ճ բաժանման իրեւ առաջին ստորաբաժանում Ա': Գ. ՆՈՍԱՅ: Տունք լա ունին ԱԲԳԸ = ՏԵՂՈՒ ԼԱ'.

1 Այսպէս համաձայն յոյնին Գլուխք առ գաղատացիս թղթոյն ունին Գ. Եւ Բ-Ա-Ր-Ը, Գի իր ընթերցուած կը ներկայացը ընէս սակայն Ս Ա Ր Գ Ի Ս Ե Ա Ն Գլուխք գաղատացւոց թղթին, Ցու ցակ, Ա, Էջ 16, Գլուխք գաղատացւոց թղթոյն ունին Ա (թղթոյն) ԲԴ (Գլուխք) Ը (թղթին) ԾԿԱԾՈՒԾՎ ABCDEHΡ, Իսկ F ունի Գլուխք կորնթացւոց թղթին փինկ գաղատացւոց || 2 Ա ի սկզբանն: Ա պատմութեան: Թ իւրո: Դ ի հրէութեան: Ա փոփոխելոյ: Փոխելոյ = Եղի բաժանութեան || 3 Թ. լինելու: Վասն — լինելոյ = ՊԵՐԻ Եղի Տ. Օ. ՇՊԻԿՈՆ ԵՎ ՀԱՄԱՐԵՍԵՎՈՅ: Դ յայտնութեան || 4 Թ. կեփարի: Դ լինել: Բ եւ Եթէ, Գ եւ Բ-Ա-Ր-Ը, Եւ Թէ: ԱԸԹ. Թէ: Դ ի հաւատոյ: Բ աւրինացն: Վասն կեփայի — Եթէ = ՊԵՐԻ Եղի բաժան ԿԵՎԱՆ ՁՆՏՈՒՅՇԵՍԵՎՈՅ: Եւ այլն || 7 Կ թէ Աբրահամ չիք եւ: ԲԳ ի հաւատոցն: Ըթ. մերո: Կ առ մերոյ աւրինակի: Առ մերոյ աւրինակի = ԵԼՇ ԵՎՈՆ ՀՐԱՋ || 8 ԲԳ թէ եւ աւրէնքն || 9 ի վերայ դնեն = ՇՊԻԿՈՆ. Բ զոր լուծանէ Քրիստոն || 10 Դ յաւրինացն անտի: Ե անդի: Բ յաւետեանցն: ԲԳԵԹ. բարութիւնք || 10—11 Յառաջագույն կազմիչք = ՊԱՐԱՇԵՎՈՅՈՇ || 12 Թ. որ փինկ որք: Կ աւրինովք:

Թ. Թէ յազատ կինն Աբրահամու եւ ի բուն որդին աւրինակ եղելոց չէ պարտ ծառայել աւրինայն։

Ժամանակին աղատութեան:

ԺԱ. Հաստատութիւն դրով ըստ հոգւոյն աղասուլօսամ:
ԺԲ. Հրաժեշտ յայնցանէ ողբ ի թլիատութիւնն ձգեն եւ յաւժարեցութիւն ի նոր
կեանս ըստ հոգւոյն: — Տոնք ժթ:

q. 10 h 10 2 10 b Φ b v u 8 h u m q. m u 8 u

Ա. Վասն Քրիստոսիւ ընտրութեանն մերց եւ նորընծայութեանն եւ կատարմանն:
Բ. Ազաւթք վասն գիտութեան Քրիստոսիւ ընծայելոցն ի մեզ բարութեանց:
Գ. Վասն հեթանոսաց եւ հրեեց ընտանութեան ընդ Աստուծոյ ի ձեռն Քրիստոսի յուտով ըստ շնորհացն:

Ե. Աղաւթք վասն եկեղեցւոյ լ զւու և գ. Խրատ վասն սիրոյ միաբանութեան, թէպէտ եւ շնորհքն վասն պէսպէս շահլց

բաժանեալ իցեն։
Ե. Վասն զգաստութեան եւ արդարութեան որ աստուծակիրպս առա, և
Հ. Վասն արժանաւոր կենաց սրբութեան եւ գործովք զշարիսն յանդիմանելոց եւ
մի միայն բանիւք, եւ հոգւով նլոց սաղմոնիւք եւ մի կինւով։

1 ԱՐԸ Թէ զի յազատ : Թ. ի յաղատ : ԲԳ. աւրինակ ԵՎԵՐՅ, կ'ուղղեց ԵՎԵԼՅ : ԱԾ աւրինակնելյ,
Դ. աւրինակնել : Աւրինակ Եղելց = նուռութամքնաց || 3 ԱՐ Կաշումն : ԱԾԲ
Թէ վաստութեամբն || 4 Թ. չարչարանաց || 5 Հաստատութիւն գրով = նուրագի . ԴԹ. հոգոյն | 6 Թ.
յայդյանէ ԲԳ. յաւթարութիւն : ԲԳ. ԸՆԴՀՆԴ : Դ. հոգոյն : Գ. Եթ. չունին տունք ժթ, յոյնն ունի սուխօւթ'.
Այս խորագիրն ունին ԳՎ. ԸՄԻՒ համաձյան, իսկ Գլուխք եփեսացւոց թղթոյն ունին
Ա (թիթոյն) ԲԴ (գլուխք) ԸՄԱՇՈՏ ABDEFH (եփեսացւոց) P || 2 ԴԹ. ՔԻ : Ա Ընտրութեան : Թ.
մերու : Նորընծայութիւն = ընօպաշտ . Բ կատարման || 3 Ը գիտութեանն : Դ. Քրիստոնք ընծայելոյն :
ԲԳ. բարութեանցն || 4 ԱԹ. Ընտրութեան վիճնկ Ընտանութեան || 5 ԴԹ. չեք ըստ : ԱԳ. Ընդհանաց ||
6 Ա նոյս վիճնկ նմա : Ը տուեցելոյ : ԲԳ. ԴԹ. յանդիմնութիւն || 8 ԱԾ. Եկեղեցւոյն : ԲԳ. ի սկրն ||
11 Թ. զսդաստութեան : ԲԳ. Աստուածակերպոն || 12 ԱԾ. սրբութեամբ : Վասն արժանաւոր կե-
նաց սրբութեան = ուրու ու հին էպահաւածութամբ . Ը գործովքն || 13 Գ եւ Բ ագր. միայն

Թ. Պատուկը ընտանեկան պատշաճից իշխանաւորաց եւ իշխանաց ըստ Քրիստոսի:
Ժ. Ի կերպարանս վառելց վասն ըստ Քրիստոսի զաւրութեանն: — Տունք ժգ:

9. *L*o *h* *l*o *.l.* *u* *o*. *φ* *h* *l* *h* *φ* *b* *g* *h* *u* *.θ.* *g* *θ* *o* *g* *v*

Ա. Գոհյութիւն վասն փիլիպեցւոցն առաքինութեան եւ աղաւթք վասն կատարման նոցա:

Բ. Պատմութիւն խրոյ պատերազմոց նահատակութեանն է. առ ժամանակ

Ք. Խրատ ըստ Աստուծյ միաբանութեանն եւ աստուածամուլս՝ կենաց:

1 Φιλούκρις αποφθεγμήσις θηλημήν πενθήν γογνήν ζωμωδαγήν η τε λι, ήση φιλούκρις φθεγμένη στηλημήν πενθήν ουνήν ου. (θηλημήν) βατ. (φιλούκρις φθεγμήσις) έτι (θηλημήν) ΣΤΟΣΑΒΚΕΦΗΡ 2 Φθεγμήσις, Της φθεγμήσις, Λ φθεγμήσις, Θ φθεγμήσις: Φ ξέρε νηγα || 4 ουαστούθην ψωνή: Θη ιτο: Β ουαστούθην, Λ ουαστούθην: Τη ναζωστούθην: Ουαστούθην ουαζωστούθην = διαγωγής διγωνιστιχής. ΒΘ Ιωακερούθην = προθυμίας || 5 Φ ομβριανούθην: Λ ηεναγής:

Դա կ հանդիսանալ ամենեցուն։

Զ. Խրատ առանձին ոմանց եւ հասարակ առաջ՝
ու հայ առարեգաւ նմա: — Տունք թ:

Հայուննելութիւն սպասաւորութեան, որ առաջ

q l o h l v l u o y o q o u u g h u o q o u g u

Ա. Դուհութիւն վասն կողըսացւոց ընտանութեան ընդ Աստուծոյ յուսով։

Բ. Աղաւթք վասն նոցա ի լսովում և
թեան հանդերձ գոհութեամբ վասն ընտանութեանն սրբութեամբ:

1 Η. Stephanus, Λ. Stephanus: Η. Stephanus, Θ. Stephanus, Β. Stephanus, Επίσκοπος της Αλεξανδρείας, ο οποίος ήταν ο πρώτος που συγγράψαντας την ιστορία της Αιγύπτου από την Αρχαιότητα μέχρι την εποχή του, έγινε γνωστός ως Οικουμενικός Άγιος. Το έργο του, η Ιστορία της Αιγύπτου, ήταν ένα από τα πιο σημαντικά έργα της αρχαίας ελληνικής λογοτεχνίας.

բԳՐԵԼՔ ՀԱՍՏՐԱԿԱՋ || Ե Դ Ա Յ Ե Ը
Թ Ն Մ Ա Յ Ա Բ Գ Ր Ե Լ Ք Ո Ւ Ն Ի Բ Թ = Տ Ե Ղ Ո Ւ Ց ՞ .
1 Ա յ ս պ է ս ո ւ ն ի ն մ ա յ ն Գ Ե Վ Ա յ ն ի ն Հ ա մ ա ձ ա յ ն , Գ լ ո ւ խ ք կ ո ղ ո ս ա ց ւ ո ց թ ղ թ պ յ ն ո ւ ն ի ն
Ա (թ ղ թ պ յ ն) Բ Դ (գ լ ո ւ խ) Ը (թ ե թ պ յ ն) Մ Ճ Ա Բ Տ Ա Բ Կ Ե Ֆ Ե Պ , Խ կ Հ կ ա ղ ո ս ա ց ւ ո ց || 2 Բ գ ո վ ո ւ
Թ ի ւ ն , Թ գ ո հ ո ւ թ ի ւ ն : Դ չ ե ք վ ա ս : Ա դ ը ն դ ա ն ու թ ե ա ն , Գ ը ն տ ա ն ու թ ե ա ն ն || 3 Ե ի խ ո կ ո ւ մ ն : Ի ս ո-
թ ե ւ ն , Թ գ ո հ ո ւ թ ի ւ ն : Դ չ ե ք վ ա ս : Ա դ ը ն դ ա ն ու թ ե ա ն , Գ ը ն տ ա ն ու թ ե ա ն ն || 3 Ե ի խ ո կ ո ւ մ ն : Ի ս ո-
թ ե ւ ն , Թ գ ո հ ո ւ թ ի ւ ն : Դ չ ե ք վ ա ս : Ա դ ը ն դ ա ն ու թ ե ա ն , Գ ը ն տ ա ն ու թ ե ա ն ն || 3 Ե ի խ ո կ ո ւ մ ն : Ի ս ո-
թ ե ւ ն , Թ գ ո հ ո ւ թ ի ւ ն : Դ չ ե ք վ ա ս : Ա դ ը ն դ ա ն ու թ ե ա ն , Գ ը ն տ ա ն ու թ ե ա ն ն || 3 Ե ի խ ո կ ո ւ մ ն : Ի ս ո-

Գ. Վասն Քրիստոսիւ արարածոցս եւ նորոգութեան, որով ընդ Աստուծոյն հաղորդութիւն է:

Դ. Վասն հեթանոսաց նուածութեան, որ մարմնով Քրիստոսի եւ չարչարանաւքի ձեռն հաւատոցն:

Ե. Վասն իւրայ աշխատութեանցն վարդապետութեանն, որ յԱստուծոյ յանդիմանութիւնն հասուցանէ:

Զ. Վասն չխաբելց մարդկեղէն իմաստութեամբ եւ խարէութեամբ, որ Քրիստոսիւ զիմաստութիւնն ունիցին:

Է. Թէ ընդ Աստուծոյ հաղորդութիւնն եւ զաւրինացն ունի հոգեպէս կեալ ընդ Քրիստոսի:

Ը. Թէ մարմնաւոր աւրինացն աւրինակաց մարմնաւորաց պէտք են եւ ոչ հոգեւորաց, որ զաւրութեամբն Քրիստոսի կեցցեն:

Թ. Խրատ սրբութեան, պարկեշտութեան, մարդասիրութեան, աստուծսիրութեան, ուսումնասիրութեան, սաղմոսերգութեան, գովութեան ըստ աստուծեղէն վարուց, գոհութեան:

Ժ. Առ ընտանիս միաբան լինելոյ: Ի. Յորում եւ առ աւտարս: Գ. Հոգածս եւ զարմանիչս լինելոյ: — Տունք ժթ:

ԳԼՈՒԽ ԱՌ ԹՆՍԱԴՈՆԻԿԵՑԻՍ ԱՌԱՋԻՆ ԹՂԹՈՅՆ

Ա. Գովութիւն թեսաղնիկեցւոցն ի վերայ արժանաւոր պատերազմաց առաքելոյն:

Բ. Անձուկ նորա եւ խնդութիւն ի վերայ նոցա եւ հոգք թէ որպէս կատարեալք լինիցին:

Եղի ևն խաջարօսէ || 1 ԲԳ Քրիստոսի, ԱԴԵ չկը եւ: ԲԳ ունին որ փեսկ որով: Ը Աստուծոյ: Թ հաղորդութիւնն: Որով - է = ռաւ անառիւս տղի չառա սունագուառ թէօն || 3 Գ նուազութեան: Կուածութեան = պրօսացարշէ: Ա վարդապետութիւն: ԱԴԸԹ. ի յԱստուծոյ: ԴԵ յանդիմութիւն: յոյնը ռաթատասէ || 7 Թ չխաբելոյ: ԲԳ չկը եւ խարէութեամբ, յոյնը սակայն տղ ձն մթառապնդ գուլօսօգիք ձու աշ լիդ, լաւագոյն չեր “իմաստութեամբ իսբեռնեամբ”, հմմտէ էջ 85: ԱԴԸԹ. որք: ԴԹ զիմաստութիւն || 9 Գ զաւրինաց: Բ հոգեպէս, Ը հաղորդութիւն եթէ ընդ Քրիստոսի է փեսկ հոգեպէս կեալ ընդ Քրիստոսի: Ա կալ: Եւ զաւրինացն — ընդ Քրիստոսի = ռաւ տն ռօմու պերիչը պնևմատիքան, ըն տն սունդ Խրւտի || 12 ԱԸ կեցին, ԲԹ կեցեն, յոյնը շածու || 13 Գ եւ Բ ա գ ր. չկը մարդասիրութեան || 14 ուսումնասիրութեան = գուլօմաթիա: սաղմոսերգութեան = փալմաթիա: Դ գովութեանն, Բ գոհութեան, Թ գոհութեանն. Գովութեան ըստ աստուծեղէն վարուց = ընփիմու ըն թէօն մացարշէ: Ե վարուցն: ԱԴԸ ունին գոհութեամբ, զոր կուզզեմ = ընչարտաւաւ, իսկ ԲԳԵԹ. եւ Բ ա գ ր. ունին գոհութեամբ || 16 Ժ ի տակ այսպէս Ա ունին ԲԳԸ, ԱԳ չունին, իսկ ԵԹ, Բ ա գ ր. եւ Հ. կը տեղափոխեն թիւերը: ԱՊ ընդանիս, ԸԹ լինելո: Ա յապէս Բ Գ Դ Ը, Ա չունի, Թ Ա, Բ ա գ ր. Ա, իսկ Հ. ի եւ գ կը միացընէ իբրեւ Ա: Ա յապէս գ Բ Գ Դ Ը, Ա չունի, ԵԹ, Բ, նոյնպէս Բ ա գ ր. Բ: Բ Ը լինել, Թ լինելո || 16-17 Յորում եւ աւտարս — լինելոյ = ևն ք տն ործ տօն ձլուրիօս էմքրնաւս օնչօնօմական: || 17 ԲԳԵԹ Տունք ժթ = սուչօւ մթ, Ա տունք ժթ, իսկ Ը տունք ժթ. ը:

1 Ա յապէս Գ եւ Ա րատ յոյն բնագրին, Գուիք առաջին թղթոյն թեսաղնիկեցւոց ունին ԲԳ (Դլուի) Ա-Տ-Ց-Ց-Ց-Ց-Ց, Գուիք առաջնոյ թղթոյն թես, ունին ԸԱ, Գուիք թես, առաջին թղթոյն ունին Ա (թիւթին) Թ (առաջնո) Ծ-Ց (թեսաղնիկեցւոց) Ա-Ց Գուիք առաջնոյ թղթոյն որ առ թեսաղնիկեցւոց || 2 ԲԳԵ ունին գովութիւն վասն: Ա թեսաղնիկեցւոց, Գ-ԸԹ թեսաղնիկեցւոց: Դ ի վերա: ԱԲ-Դ-ԸԹ հոգ, Ե հոգ (sic):

Դ. Աղաւթք առ Աստուած եւ Քրիստոս վան գալստեանն իւրոյ առ նոսա եւ աճ-ման իւ Հայուասոր թեան թեսադոնիկեցւոյ մինչեւ ցգալուստն Քրիստոսի:

Դ. Խաչատրութեան պատմութեան վեցերորդ գործ կողմէն:

Ե. Վարդապետութիւն վասն մահու լուծանելոյ առ կենդասնեակը եւ առ սեռուղիկը Ե
յայտնութեանն Քրիստոսի:

Զ. Վասն յանկարծահաս գալստեանն Քրիստոսի, ԽԵ որպէս պարա, գալստեանն գտանել փութով, հաւատովք, յուսով, սիրով, պատռով, խաղաղութեամբ, երկայն-ստութեամբ, ուսումնափրութեամբ:

լուսար, ուստի առաջ է կատարել հայոց ազգական հոգւոյ եւ շնչյ եւ մարմարյ: — Յունք օդի է: Աղաւթք վասն սրբութեան հոգւոյ եւ շնչյ եւ մարմարյ:

զԼՇԽԽԽ ԱԴՐԵՍԱԳՂՈՒԽԿԵՑԻՎ ԵՐԿՐՈՌԳԻ ԹՂԱԹՈՅՆ

Ա. Գոհութիւն վասն թեսաղոնիկեցւոցն հաւատոց եւ սիրոյ եւ համբերութեան նոցա ի պատիւ եւ նեղչացն ի տանջանս եւ աղաւթք վասն փառաւոր կատարման նոցա ի փառս Քըլիստոսի:

Դ. Գոհառն թիւն վասն կոչմանն: Ա. Ծովառ յ ւ ծ է
Ե. Գոհառն թիւն առ Աստուած վասն հաստատութեան նոցա:

Դ. Աղօթք առ Քրիստոս ու առ Հ.
Դ. Աղաչանք խնդրուածոց վասն իւր եւ վասն գործոյն: Ա. Ծորում աղաւեթք
վասն նոցա ի սէրն Աստուծոյ:

1 Οι ή Φρήσταπον... τωλυστέων, Τριτωλυστέων, Θείερον, Τρινηρω φύμαντικήερον, σχέψη πονάπια:
Α. Σχέψη έτι η αδελφήν || 2 η ή τωλυστέων || 3 ή μητροποθέτην, θείη μητροποθέτην, ήση η γειτονία
Α. Σχέψη έτι η αδελφήν || 4 οι έτι ήτραφανόντιερον ήρη, ήτρη Σχέψη έτι (μητραφανόντιερον): έτι ήτραφανόντιερον - τηρηδηλη =
θέτην || 5 οι έτι ήτραφανόντιερον ήρη, Τριτηρηδηλη, Τριτηρηδηλη: Ή ήβηνατιφ έτιεπον, Μητρηδηλητιφ,
έργασίας ιδιοπράγματος || 6 ήρη Τριτηρηδηλη, Τριτηρηδηλη: Ή ήβηνατιφ έτιεπον, Μητρηδηλητιφ,
Ε. Μητρηδηληφ: ήρη Τριτηρηδηλη (Μητρηδηληφ) || 7 ήρη Ιωαννηποθέτην, η γειτονία ποθέτην || 7 Βανν-
ηαρηδηληφ: ήρη Τριτηρηδηλη φημι: Απτηρη έτι θέτη, ήρη ηματραστακαν φτωνήτηλη φωρητ
καρηδηληφ: αιφνιδίως. Α. Σχέψη Φρήσταπονη: Απτηρη έτι θέτη, ήρη ηματραστακαν φτωνήτηλη φωρητ
η, Τριτηρηδηλη έτι || 8 Τριτηρηδηλη ποθέτην ήρη ήρη Ιωαννηποθέτην έτι θέτη, Ιωαννηποθέτην έτι θέτη
ηφωρη φωρητ έτι || 9 Τριτηρηδηλη ποθέτην ήρη ήρη Ιωαννηποθέτην έτι θέτη, Ιωαννηποθέτην έτι θέτη
ηφωρη φωρητ έτι || 10 Θείη Σχέψη έτι Μαριάμη, ήρη Σχέψη έτι Μαριάμη, ήρη
Απτηρη έτι Ρητηρη οικουπένθαστηρηποθέτην, Ε. Σχέψη, Ιωγηνη φιλομαθία || 10 Θείη Σχέψη έτι Μαριάμη, ήρη
Σχέψη έτι Σχέψη έτι Μαριάμη, Ιωγηνη ηματραγην πνεύματος καὶ ψυχῆς καὶ σώματος. Απτηρη οικουπένθαστηρη
ηφωρη φημι, ήρη ηματραγην φημι, Ιωγηνη στιχίοι ιδί.

1 Αγιαψέο ρωτην γράμμην βασιλείην μηματίν φ. τελ. ό., φιλοπατρικό θεοωαρινήκεγευσην θρησκορητού φιλοζήμου
πατέρην Θεότα (θεοωαρινήκεγευση) από ΣΑΒCDEFHP, τινάκι οι πατέρης φιλοπατρικό θεοωαρινήκεγευσην θεοωαρινήκεγευσην
απολογήνηκεγευση: Τι σπουδήν ήταν ηρώατηρος // 2 Η θεοωαρινήκεγευσην // 3 Τι πατέρης ήσσων αφασιητικό ήτηλωσην
ετοιμαστικό = θεοωαρινήκεγευσην, θεοωαρινήκεγευσην // 5 Η φιλοζήμων ήτην, θεοωαρινήκεγευσην, θεοωαρινήκεγευσην =
θεοωαρινήκεγευσην, θεοωαρινήκεγευσην, θεοωαρινήκεγευσην // 6 Απτέρια ήτην ήτην ήτην ήτην ήτην ήτην ήτην ήτην
Αντιχριστός, ζεινατέ έχει 85: Απτέρια ήτην
πατέρης, ηγεμόνης της Ζ. α', Απτέρια Σπουδήν απορριφωσθείσαντος: Ρηθε, γιατιθωριατρού ήτην // 8 Αγιαψέο
πατέρης, ηγεμόνης της Ζ. β', Φθονητήν Σπουδήν απορριφωσθείσαντος: Ή απο Φρίστονο Καποτειαδή, Πατέρης απο
φέτος Ρηθε, ηγεμόνης της Ζ. β', Φθονητήν Σπουδήν απορριφωσθείσαντος, φωράδεων οιρεθήνη γράμμην ήτηλωσην ήτηλωσην
Φρίστονο ηγεμόνης Καποτειαδή: Ή απο Καποτειαδή της Φρίστονο, φωράδεων οιρεθήνη γράμμην ήτηλωσην ήτηλωσην
Θεότην και Χριστόν, ιωτεν έχει 85: Ρηθε, ηγεμόνης της Ζ. β', Σπουδήν ήτην ήτην ήτην ήτην ήτην ήτην ήτην ήτην
Απλωσηνηρού ήτην
έργουν. Αγιαψέο πατέρης ηγεμόνης της Ζ. α', Ή Σπουδήν απορριφωσθείσαντος, τινάκι Τι δηλητηριαστικό ητην ήτην ήτην
φέτος ηγεμόνης της Ζ. α', Ή Σπουδήν απορριφωσθείσαντος:

Ե. Յաւելիցութիւն գործոյն եւ հրաժեշտ վատացն յուլացելոցն եւ հետաքրիմ լինելոյ¹:

Զ. Աղաւելք վասն խաղաղութեանն որ յԱստուծոյ:

ԴԼՈՒԽ Խ. ԱՌ ԵԲՐԱՅ ԵՑԻ ԹՂԹՈՅ

Եբրայեցւոց թուղթս թուի թէ չեցէ Պաւոսի վասն նկարագրին եւ վասն ոչ ի զլուխն կարգելոյ զիւր անունն, որպէս եւ յայլ թուղթսն եւ վասն ասելոյն թէ Մեք զիարդ կարասցուք ապլել յեղացեալք յայնպիսի փրկութենէ, որ սկիզբն առ խաւ մելոյ ի տեսունէ եւ ի ձեռն այնոցիկ որ լուանն ի մեզ հաստատեցաւ վկայութեամբն Աստուծոյ նշանաւք եւ արուեստիւք: Փոխելոյ նկարագրի թղթոյս յայնի են պատճառուք, զի առ եբրայեցիսն նոյնին բարբառովն զրեալ, յետոյ ասեն թարգմանեցաւ, ոմանք թէ ի Հուկայ եւ այլք թէ ի կղեմայ, զորոյ եւ զնկարագրին իսկ ողջ ածէ²:

1 ԱԼԹ ԳՈՐԾՈՅՆ, Բ. Ա. Գ. ԳՈՐԾՈՅ (Էջ 1178). յոյնը սակայն էրշատիաչ. Բ. յուղացելոցն, Թ. յուղացելոց, Դ. յուղացելոց, Դ. լինելո, Բ. Գ. լինել // 2 ԱԴԹ ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ: ԱԴ տունք ժե = օրիչու և՛, ԲԵԼԹ տունք ժէ:

1 Գլուխք առ եբրայեցիս թղթոյն ունի միայն յոյնին համաձայն ըստ Զ. Օ Հ Ր Ա Վ Ե Ա Ն Ի Գ, որուն իբր ընթերցուած կու տայ սակայն Ս Ա Ր Գ Ի Ս Ե Ա Ն Գ Լ Ո Ւ Ա Ք թղթոյն եբրայեցւոց, ինչպէս ունին Ա (թղթոյն) Բ (եբրայեցւոց) Ծ Ճ Մ Վ (եբրայեցւոց) S ABCDEFHP, իսկ Դ. Լ ունին Գ Լ Ո Ւ Ա Ք եբրայեցւոց թղթոյն (Ը թղթոյն): ԱԲԵԼ խորագրին կը կցեն անմիջապէս “Եբրայեցւոց թուղթս թուի թէ չեցէ Պաւոսի — յառաջ մատուցեալ ուսուցանէ, Պատճառը, որ չկայ Դի մէջ // 2 ԱՅ թուխթս, ԸՀ թուղթն, Ե թուղթս այս. Ե ոչ իցէ: Յ Պօղոս, Հ Պաւոսի գրեալ: Ե վասն նկարագրութեանն, Հ վասն զի նկարագրին // 2—3 վասն ոչ ի դուխն կարգելց = ծառ ւ ոչ մի որոշակաւն | 3 Հ Ե ոչ յակբանն զանունն ունելով նորա: Զ Ղ զանուն իւր: Բ Զ Ղ այլ: Ա Բ թուխթն // 4 Զ Ղ զերցուք փինկ կարասցուք ապրել: Հ այսպիսի փրկութենէ եւ այլն // 5 Զ Ղ տեսունէ (Հկը ի): Ը Հ Ե Ե և 5—6 Զ Ղ չեք եւ ի ձեռն — արուեստիւք: Ա վկայութեամբ յԱստուծոյ // 6 Ե չեք Աստուծոյ: Ե նշանովք: Ա Բ թուխթոյ // 6—7 Զ Ղ թղթիս յայտնի է պատճառն, Հ պատճառ նկարագրին փոխելց յայտ է // 7 Ա եբրայեցիս, Հ եբրայեցիս: Ե Հ Զ Ղ գրեաց: Հ չեք ասեն: Ա թարգմանեցաւ: Զ Ղ յետոյ թարգմանեցան որպէս ասեն: Հ յոմանց ասի թէ ի Հուկայ // 8 Զ Ղ եւ ոմանք փինկ եւ այլք: Ե ի Հուկայ: Ը ի կղեմա, Ե ի Կղեմենտայ: Բ զորոյ զնկարագրին:

¹ ԲԱՌԱԲՈՒՆՈՂԹԻԻՆ՝ 22 առանց բացառութեան կ'աւանդեն “հրաժեշտ վատացն յուղացելոցն հետաքրիմ լինելոյ”, յունաբանութեան իսկատիպ գրոշմ կրող մութ ու տարտամ այս նախագասութեան մէջ եւ յաւելուածին ներմուծումով է որ իմաստը կը պայծառանայ եւ ընթերցուածը կը մօտենայ սկզբնագրին = παραιτήσεως τῶν ἀρχῶν καὶ περιέρχων. Հմմոտ պատուիրեմ ձեզ... խորշել ձեզ յամենայն եղաւրէ, որ ստահական դնայցեն... գործ ինչ ոչ գործեն, այլ յուղացեալք հետաքրիմ շրջնի, Բ. Թես., Գ. 6 եւ 11.

² ՆՄԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԲԱՌԱԲՈՒՆՈՂԹԻԻՆ՝ Յոյնին թօն շնոր չակ օֆհէ է տծոն շարաւառտիրան այսպէս գեղեցիկ շրջում կ'առնու հայ թարգմանութեան մէջ ու այս գեղեցիկ շրջումը երեւան կու գայ զարմանալիօրէն եւ կորեան սահատուածին մէջ “ի վերայ հասեալ թէ չեն բաւական նշանագրիքն ոչ ածել զիիւղբայս եւ զկապս հայերէն լեզուցին”, Էջ 9, զոր նորայր մէջ կը բերէ ցոյց տալու համար եւ թաղի եւ կորեան լեզուական կազմ, Կոր. Վարդ., Էջ 167: Յոյն միեւնոյն բայը Ո ս կ ե բ ե ր ա ն ի թարգմանիչն ալ միեւնոյն ասութեամբ կը վերածէ հայերէնի սահատապութեան մէջ “Զորեքտասան ազդ ասաց եւ յերրորդում (այսպէս յոյնը էն տրիդ, մինչ տապ. անի յերկուրդում) մասինն ոչ ածէ ամբողջ զթիւնն”, Մեկն. Մոթ., Ա, Էջ 14 = ու ծիւսած, յատուկ ուշադրութեան արժանի է վերագրիներու ծագրիտ նմանողութիւնը ամբ + ողջ եւ ծիւս + տածե.

(Ծարուակակելի):